

Jsou pedagogické fakulty popelky univerzit? (na okraj panelové diskuse)

Karel Holada, Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, Katedra chemie a didaktiky chemie karel.holada@pedf.cuni.cz

V rámci oslav 70. výročí vzniku pedagogických fakult proběhla 20. října 2016 v zaplněném Velkém sále Pedagogické fakulty UK v Praze panelová diskuse. Moderovali ji PhDr. J. Kropáčková, Ph.D. a PhDr. M. Zvírotsky, Ph.D. (oba z PedF UK Praha). Za panelem seděli doc. Mgr. J. Havel, Ph.D. (PedF MU Brno), doc. RNDr. K. Holada, CSc. (PedF UK Praha), Mgr. P. Najvar, Ph.D. (PedF MU Brno), doc. Mgr. V. Richter (PedF MU Brno) a doc. PhDr. R. Váňová, CSc. (FF UK Praha). Tudíž prakticky samí PhDr. a profesionální pedagogové, až na jednoho. Rámec akce tvořila pohádka o Popelce. Panelisté byli moderátory vyvoláváni a poté jim byly kladeny otázky, což na mne občas působilo jako výslech či snaha „nachytat je na švestkách“. Běžná a účinnější – podle mého názoru – by byla předchozí dohoda o nich. Diskutovala též řada účastníků – studentů i pracovníků fakulty a „přespolních“.

Názory byly velmi pestré a doufám, že je přinese obsáhlejší zpráva garantů akce. Zde uvádím své osobní poznámky. Jsou téměř protichůdné:

1. Podle mé dlouholeté zkušenosti (jsem starší než tyto fakulty) byly, jsou a budou popelkami, jelikož nepotlačují:
 - soumrak výuky a přípravy učitelů na ni,
 - preferenci peněz a politikaření,
 - lžiprofesionalitu a lžikolegialitu,
 - imitaci vědy, výzkumu, publikací (vč. učebnic),

- nárůst nevychovanosti a nevzdělanosti mezi žáky, učiteli (vč. mezi učiteli učitelů) a ve společnosti vůbec.

Tyto teze z mého článku¹ uvedli moderátoři k mému překvapení jako výbušnou tematiku.

Ovšem zdrojem této skutečnosti („zpopelkovatění“) jsou rozdíly v poslání různých fakult a univerzit. Přírodovědecká fakulta prvoplánově vychovává přírodovědce a druhoplánově učící přírodovědce, podobně filozofická fakulta a fakulta matematicko-fyzikální, ale pedagogické fakulty vychovávají prvoplánově učitele, odborné učitele (ZŠ a SŠ), poté pedagogy (učitel ≠ pedagog!) a učící pedagogy (zdůrazňuji rozdíl např. učitel chemie vs. učící chemik).

2. Proč by pedagogické fakulty nemohly být popelkami univerzit? Vždyť Popelka je pohádkově příkladná bytost, pracovitá, trpělivá, slušná, nekonfliktní, která to ze všech nakonec dotáhla po zásluze nejdál – stala se královnou. Měla ale tři oříšky, a ty pedagogické fakulty nemají. Rád je i nadále hodlám hledat a doufám, že nezůstanu sám! V první řadě bych rád našel inhibitor koroze soumraku výuky a přípravy učitelů, ale též učitel-ské profese. Ve druhém by měl být indikátor imitace vědy, výzkumu, publikací a hrabivosti (bez-

¹ Holada, K.: Splín z hledání učitele uprostřed oslav 70. výročí zřízení pedagogických fakult. *Biol., Chem. Zem.*, 25 (2016), č. 4, s. 192 – 197.

ohledné upřednostňování osobního prospěchu před posláním učitele). Třetí oříšek by mě potěšil, kdyby obsahoval retardér nárůstu nevychovanosti a nevzdělanosti mezi žáky i učiteli a – hlav-

ně – ve společnosti vůbec! K hledání nám všem doporučuji: *necouvat, neumdlévat a nezoufat*².

2 *Never flinch, never weary, never despair* (W. Churchill).